

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

4–10 лютого 2022

НАТО ПОПЕРЕДЖАЄ ПРО ЗРОСТАННЯ ЗАГРОЗИ НОВОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ – УКРАЇНА СТВЕРДЖУЄ, ЩО ТАКА ВІРОГІДНІСТЬ НЕВЕЛИКА

Росія може атакувати Україну в різних формах, зокрема, анексувати Донбас — таке припущення [висловив](#) радник президента США з національної безпеки Джейк Салліван. Поміж потенційних сценаріїв також кібератака та повномасштабне вторгнення. Група сенаторів США з комітету з розвідки [звернулася](#) із закликом до президента Джо Байдена про надання Україні максимального доступу до розвідданих. Сенатори наголосили, що це відповідає інтересам нацбезпеки США, регіональних союзників та партнерів.

[За інформацією розслідувачів Conflict Intelligence Team](#), Росія й надалі стягує війська до кордонів України. На завершення можливих підготовчих дій для потенційного масштабного наступу необхідно ще до двох тижнів. Збільшення російської військової присутності поблизу кордонів [підтвердила](#) й офіційна представниця Держдепартаменту США Джаліна Портер.

Білий дім схвалив план Пентагону щодо розміщення американських військ у Польщі на випадок, якщо американцям в Україні знадобиться евакуація — про це [пише](#) The Wall Street Journal, а генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг [попереджає](#) щодо зростання ризику нового військового вторгнення Росії в Україну. Він підкреслює, що Росія використовує загрозливу риторичку, та наголошує, що часу для уникнення негативного розвитку подій все менше.

Водночас міністр оборони України Олексій Резніков [стверджує](#), що загроза значної ескалації в Україні з боку Росії є невеликою. Найбільш реалістичним

сценарієм провокації з боку Росії може бути спроба дестабілізації всередині України, а повторення сценарію 2014 року наразі [неможливе](#).

ЗУСТРІЧІ ТКГ І РАДНИКІВ У НОРМАНДСЬКОМУ ФОРМАТІ: ПЛАНИ ТА ПІДСУМКИ

9 лютого [відбулося](#) засідання Тристоронньої контактної групи (ТКГ) та її підгруп. У рамках гуманітарної робочої групи йшлося про відкриття пунктів пропуску в Золотому та Щасті Луганської області, а також послаблення обмежень на пересування, що пов'язані з пандемією COVID-19. Також обговорювали можливість проведення обміну утримуваними особами.

Економічна робоча група розглянула питання, пов'язані з водопостачанням та довкіллям, у тому числі екологічні ризики через затоплення шахт біля лінії зіткнення.

[За інформацією українського медіа ZN.UA](#), напередодні засідання представники так званих «Л/ДНР» звернулися з листом до посла Мікко Кіннунена, спецпредставника чинного голови ОБСЄ в Україні та в ТКГ. Вони стверджують, що на зустрічі на рівні політичних радників глав країн Нормандського формату, що відбулася в Парижі 26 січня, українська сторона під гарантії Німеччини та Франції зобов'язалася надати ТКГ письмову реакцію на пропозиції щодо мирного врегулювання конфлікту на Донбасі з метою розпочати їх обговорення та погодження з «Л/ДНР».

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба [спростував](#) можливість прямих переговорів з так званими «ДНР» та «ЛНР», до яких закликає Росія.

Прогнозуючи хід зустрічі радників лідерів Нормандського формату, яка розпочалася 10 лютого в Берліні, він зазначив, що єдиний варіант дипломатичного впливу на ситуацію — це обговорення та пошук рішення без перетину наявних червоних ліній. Метою цієї зустрічі він назвав розблокування роботи ТКГ.

Він також [зазначив](#), що триває підготовка до проведення наступних зустрічей у такому форматі. [За словами голови Офісу президента України Андрія Єрмака](#), який очолює українську делегацію на цих переговорах, також є намір просувати ініціативи щодо покращення верифікації режиму повного припинення вогню на сході країни та порушити питання про розблокування процесу взаємного звільнення утримуваних осіб та відкриття КПВВ на лінії розмежування. Під час 9-годинних переговорів сторони так і [не змогли](#) погодити спільну заяву. Проте, Андрій Єрмак зазначив, що всі згодні з "розблокуванням та активізацією роботи Тристоронньої контактної групи". Наступне засідання ТКГ має відбутися 2 березня.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ ПРОВІВ ПЕРЕГОВОРИ З ГЛАВАМИ УКРАЇНИ ТА РОСІЇ

8 лютого в Києві відбулися переговори між президентами України та Франції Володимиром Зеленським та Еммануелем Макроном, одним із ключових питань був мирний процес. За підсумками переговорів Володимир Зеленський [зазначив](#), що партнерство двох держав у сфері безпеки має особливе значення, оскільки Україна та Франція мають спільне бачення актуальних загроз та викликів безпеки для України, Європи та світу. Він нагадав, що Франція грає активну роль у Нормандському форматі та висловив упевненість, що незабаром вдасться провести наступні переговори лідерів Нормандської четвірки. Своєю чергою Еммануель Макрон [відзначив](#) виваженість, якої Україна дотримується в політиці, попри концентрацію російських військ на її кордонах. Він підтвердив відданість Франції та Німеччині ролі посередників у врегулюванні конфлікту в Нормандському форматі, і додав, що необхідно виробити спільний механізм гарантування безпеки у Європі найближчим часом.

7 лютого президент Франції Еммануель Макрон відвідав Москву, де відбулися переговори із президентом Росії Володимиром Путіним.

На спільній [пресконференції](#) за підсумками переговорів, Еммануель Макрон [заявив](#), що найближчі дні є вирішальними для деескалації Росією ситуації навколо України, водночас необхідно домовитися про конкретні заходи під час переговорів та консультацій зі США, НАТО, ЄС та Україною для того, щоби стабілізувати ситуацію. Президент Франції зазначив, що зростання напруженості та рівня ескалації не йде на користь ані Росії, ані ЄС, та констатував, що розбіжності щодо найважливіших питань — наприклад, принципу відкритих дверей НАТО — зберігаються. За його словами, усі сторони бажають гарантувати новий порядок стабільності та безпеки в Європі, і Москві запропоновано конкретні гарантії безпеки.

Президент Росії Володимир Путін під час цієї пресконференції [заявив](#), що НАТО та США у своїх письмових відповідях повністю проігнорували ключові вимоги Росії, водночас зазначив, що вважає перспективними деякі пропозиції Еммануеля Макрона. Він знову підкреслив безальтернативність Мінських угод для врегулювання конфлікту на Донбасі та висловив невдоволення відмовою України вести прямі переговори з так званими «Л/ДНР».

За підсумками візиту до Москви Еммануель Макрон [заявив](#), що йому вдалося досягти мети — запобігти ескалації конфлікту в Україні та відкрити нові перспективи виходу із ситуації. Газета Financial Times з посиланням на французьких чиновників, ім'я яких не вказується, [стверджує](#), що Макрон та Путін домовилися про заходи щодо деескалації навколо України, у тому числі виведення приблизно 30 тисяч російських військових із Білорусі після навчань, а також від Володимира Путіна було отримано обіцянку утримуватися від «воєнних ініціатив».

Прессекретар президента Росії Дмитро Пєсков [заперечує](#) наявність цієї угоди. Короткий зміст переговорів — у [матеріалі Бі-Бі-Сі](#).

ВІЗИТ МІНІСТРА ІНОЗЕМНИХ СПРАВ НІМЕЧЧИНИ ДО УКРАЇНИ

7-8 лютого відбувся [візит](#) міністра закордонних справ Німеччини Анналени Бербок до України, під час якого вона обговорила з міністром закордонних справ України Дмитром Кулебою питання активізації Нормандського формату та стримування Росії від подальшої агресії. Дмитро Кулеба подякував Анналені Бербок за зусилля Німеччини з підготовки зустрічі політичних радників лідерів Нормандського формату в Берліні.

Особлива увагу приділили комплексному пакету стримування Росії від нової хвилі агресії проти України, зокрема, економічним санкціям. Анналена Бербок [підтвердила](#) готовність Німеччини «заплатити високу економічну ціну» в разі введення санкцій проти Росії. Водночас вона зазначила, що відповідальність за деескалацію ситуації лежить на Росії.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба за підсумками переговорів [повідомив](#), що Україна та ФРН знайшли точки дотику щодо підтримки у сфері оборони.

Заплановані цього ж дня переговори між Анналеною Бербок та президентом України Володимиром Зеленським скасували. [За інформацією журналіста CNN Джейка Теппера](#), який покликається на джерело, близьке до українського уряду, причина в тому, що Анналена Бербок не стала гарантувати відмову Німеччини від газогону «Північний потік-2» у разі вторгнення Росії в Україну, а також політики щодо заборони надання Україні військової допомоги. Водночас кількома днями раніше канцлер Німеччини Олаф Шольц [заявив](#), що вторгнення в Україну «коштуватиме Росії дуже дорого». За словами канцлера, Німеччина є найбільшим партнером НАТО в континентальній Європі й тісно співпрацює із союзниками з НАТО та США щодо того, як реагувати на російську загрозу Україні. 14 лютого Олаф Шольц [завітає](#) до України з першим офіційним візитом.

МІНТОТ ПРОПОНУЄ РОЗРОБИТИ МЕХАНІЗМ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ОСВІТИ, ОТРИМАНОЇ В ОРДЛО

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України висунуло ініціативу створення механізму, який дозволить підтвердити освітню кваліфікацію, отриману на тимчасово непідконтрольних уряду територіях Донецької та Луганської областей. Представники українських громадських організацій, які опікуються питаннями захисту прав постраждалих внаслідок збройного конфлікту, оприлюднили [звернення](#) на підтримку цієї ініціативи. Вони зазначають, що наразі в Україні бракує механізму, за допомогою якого громадяни, які здобули освіту на окупованих територіях, мають можливість підтвердити знання для продовження навчання чи працевлаштування. Водночас у зверненні зауважено, що не йдеться про визнання документів про освіту, виданих незаконними органами влади на тимчасово окупованих територіях.

Наприкінці січня було [створено](#) спеціалізовану робочу групу, яка є спільною ініціативою Міністерства освіти та науки України та Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, яка має розробити відповідний

законопроект. Проте ця ініціатива практично відразу зіткнулася з [критикою](#), зокрема з боку вишів.

ГО, які підписали звернення, наголошують, що підтримка дітей та молоді, створення умов для їхнього навчання та розвитку на вільній території України є важливою складовою політики збереження зв'язків із громадянами України, які проживають на тимчасово окупованих територіях. Водночас за результатами [опитування](#), проведеного громадською організацією «Донбас SOS», 70 % абітурієнтів, які приїхали вступати до українських ВНЗ із тимчасово окупованих територій, зіштовхнулися зі складнощами під час вступної кампанії 2021 року.

Центр прав людини «ZMINA» [пояснює](#), чому запуск цієї ініціативи є критично важливим. Більше про ситуацію [розповідає](#) «Радіо Свобода».